

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики

В И С Н О В О К

**щодо проєкту Закону про корінні народи України (реєстр. № 5506),
внесеного Президентом України В. Зеленським**

Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики на своєму засіданні 9 червня 2021 року (протокол № 66) розглянув проєкт Закону про корінні народи України (реєстр. № 5506), внесений Президентом України В. Зеленським.

Як сказано в Пояснювальній записці до законопроєкту, його метою є «визначення правового статусу корінних народів України та встановлення правових гарантій на повне володіння всіма правами людини й основоположними свободами осіб, що належать до корінних народів України, що встановлені нормами міжнародного права, а також передбачені в Конституції та законах України».

Проєкт закону розроблено на виконання пункту 26 підрозділу 3.3. Мир і діалог Розділу 3. Реінтеграція тимчасово окупованих територій Плану законопроєктної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 2 лютого 2021 року № 1165-IX.

У проєкті закону надається визначення поняття «корінний народ України», відповідно до якого – це автохтонна етнічна спільнота, яка сформувалася на території України, є носієм самобутньої мови і культури, має традиційні, соціальні, культурні або представницькі органи, самоусвідомлює себе корінним народом України, становить етнічну меншість у складі її населення і не має власного державного утворення за межами України. Відповідно до цього визначення проєктом акта пропонується встановити, що корінними народами України є кримські татари, караїми, кримчаки.

Згідно з положеннями законопроєкту корінні народи України мають право, колективно та індивідуально, на повне володіння всіма правами людини і основоположними свободами, визначеними у Статуті Організації Об'єднаних Націй, Загальній декларації прав людини, Декларації Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів та в міжнародних договорах, згода на

обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також передбаченими у Конституції та законах України.

Проектом закону також передбачається визначення правового статусу представницьких органів корінних народів України, їх ресурсного забезпечення, а також питання міжнародного представництва корінних народів України.

Частини третя і четверта статті 6 законопроекту декларують, що держава гарантує можливість вивчення мов корінних народів України, а також гарантує дослідження, збереження та розвиток мов корінних народів України, що перебувають під загрозою зникнення. Це саме ті мови, щодо яких Україна мала би здійснювати конкретні заходи для їх підтримки і захисту відповідно до Європейської хартії регіональних або міноритарних мов, ратифікованої Верховною Радою України 15 травня 2003 року (Закон № 802-IV). Натомість караїмська і кримчацька мови, як мови етносів, що традиційно проживають на території України, які не є широкоживаними ні в Україні, ні поза її межами, а отже, справді можуть зникнути з мовної карти Європи, відповідно до Закону України «Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин» опинилися в Україні поза захистом.

У Пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що «реалізація положень проекту акта потребує додаткових видатків, однак детальні розрахунки можуть бути надані лише після проведення додаткових консультацій із представницькими органами корінних народів України при підготовці проекту Закону України про Державний бюджет України на наступний рік».

За висновком Уповноваженого із захисту державної мови, проект закону про корінні народи України визначає права корінних народів України та особливості їх реалізації та не суперечить загальним засадам Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», тому Уповноважений у межах компетенції не має зауважень чи пропозицій до цього законопроекту.

Експертний висновок від Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України та Комітету з питань бюджету щодо визначення вартісної величини впливу законопроекту на показники бюджетів станом на 9 червня 2021 року до Комітету не надійшли.

Комітет вважає, що реалізація положень законопроекту сприятиме забезпеченню прав корінних народів України на захист їхніх основоположних свобод, визначених нормами міжнародного права та гарантованих Конституцією і законами України, на самовизначення і культурне різноманіття, на вільне здійснення свого економічного, соціального й культурного поступу, на збереження і розвиток їхніх мов, на правовий захист від дискримінації та асиміляції тощо.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення **Комітет ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні схвалити законопроект (реєстр. № 5506) за основу та в цілому.

2. Направити висновок Комітету про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин.

Голова Комітету

Микита ПОТУРАЄВ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач:Потураєв Микита Русланович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000002A672E002C9F8E00
Дійсний до: 19.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-14/17-2021/195634 від 15.06.2021

540092